

Nejde jen o
menšinový problém

Věta, že Československo je srdcem Evropy, která bývá často opakována, nachází potvzení právě v událostech posledních dnů. Chápe se, že Československý problém, který je v popředí zájmu velmocí evropských, že otázka menšiny německé v republice je něčím větším než otázkou menšiny, že prostě běží o významnou věc mezinárodní politiky, na jejím řešení má a musí mít zájem celá Evropa, nejen Německo, činící tak pod pláštěm ochrany německého živilu a jeho práv. O tom nás přesvědčí zárok Anglie a Francie v těchto dnech. Obě vlády současně informovaly vlády polskou a ruskou o svém zakročení v Praze. Francie to učinila ještě naléhavě, což je zřejmo z toho, že polský vyslanec v Paříži po jednání s Bonnetem, zahraničním ministrem francouzským, odejel hned do Varšavy, aby informoval svoji vládu. I audience polského vyslance v Římě u Hitlera za jeho návštěvy, svědčí, že Francie přikládá velikou důležitost problému československému, snažíc se napomáhat odstranění rozporů mezi oběma slovanskými státy, což by ovšem mělo daleký význam.

Němci, kteří starostlivostí o sudetské Němce zakrývají plány jiné, totiž, aby dostaly do sféry svých zásahů celou střední Evropu, hlavně Československo, těžce nesou spojení naší republiky se sovětským Ruskem, které na druhé straně chtějí vyvážit svým spojenectvím s Polskem, které tak služebnický provádí polský ministr zahraničních věcí Beck. Francie, která má rovněž smlouvu s Ruskem, a s námi, a bere jí vážně, stejně i Anglie, která se nešikovností a rozpinavostí německé politiky a německých plánů stala téměř přes den společením Francie do té míry, že se mluví dokonce o jednostranném vedení branných sil, chápou dobře, co znamená pro zastavení německého náporu Československo, které má za spojence Rusko a proto ta jejich demarše ve Varšavě, která povídá Německu dosti hlasitě, čeho si nesmí dovolit. Radí-li nám k ústupkům co největším, aniž by byla ovšem porušena naše státní autorita, a vzala úhony naše ústava, činí tak v přátelské vůli, aby bylo zamezeno vážnému konfliktu. A usiluje-li Francie současně o zmírnění napětí mezi Československem a Polskem, což je právě v Polsku přijímáno s radostí jako u nás, dává Německu lekci, ze které se jistě neraduje.

Hitler prý jednal s Mussolinim o Československu žádaje, aby měl volnou ruku ve střední Evropě. Není známo, co mu Mussolini odpověděl, ale lze soudit, že velice vyňbavě, poněvadž bere vážně spolupráci s Anglií a Francií a není tak slepý, aby si tyto státy proti sobě popudil, poněvadž jich potřebuje, a poněvadž společně s nimi chce vykonávat vliv na události mezinárodního desahu.

Opakují, co již bylo zde několikrát řečeno: Naše pozice se stává den ode dne důležitější a lepší a záleží na nás, dovedeme-li ji využít. Neřeba se říkat. Jsme státem, který má důležité poslání, to se stává dnes všeobecným přesvědčením a to je naše síla.

Události na bojištích před 20 léty

V Čechách i v Chorvatsku a Slovinsku zesiluje odpor proti monarchii. Májové oslavy v Praze a pak svatojánské byly chromnou manifestací protirakouskou, vlastenecké citění obyvatelstva se vybijí v obdivuhodném nadšení. Pravda, bída se zvyšuje, poprav přibývá, vězení jsou přeplněna „nespolehlivými“, ale to nedovede zlomit odpor českého, slovenského, slovinského, chorvatského a rumunského živilu v monarchii. V Itálii po utvoření československé armády nastupují legionáři do prvních linií, v Rusku se naše legie bijí s bolševiky.

Ale hlavní zájem je soustředěn na západní frontu, kde generál Foch stojí v čele všech dohodových armád. Ludendorff si dělal naděje, že protazí frontu, zmocní se Amiensu, Calais a na jihu Paříže. Na Chemin des Dames stojí proti sobě, je dodáno k novým 5 divizím anglických a francouzských, proti nimž stojí 15 německých. 25. května zahajuje dělostřelecko boj, za 3 hod. na to vrhá se do boje německá pěchota. Ludendorff vítězí, přechází řeku Aisne a Vesle, 29. se zmocňuje Soissons, Fismes a mnohých vesnic. V prvních dnech červnových usiluje o další úspěchy, ale je zaražen v lese Villers-Cotterets, kde má proti sobě udatného generála De Maistra. Německá armáda je nucena vyklidit část obsazeného území. Nepodařilo se mu ani obsadit levý břeh řeky Marny. 9. června dobyl francouzský generál skvělého vítězství v Matz. Za tři dny na to je těžce bita armáda německého generála Van Boehma u Pierrefonds. Gourand zmařil sen Ludendorffův, obsadil rozšířenou Remeš. Koncem měsíce dává Foch rozkaz k mohutné ofenzivě u Villers-Cotterets. A vřazuje do armád na všech úsecích silné posily Američanů.

Abyste uleveno německým divizím proti kterým v některých úsecích se bijí hrdinně i Italové, zahajuje rakouské vojsko ofenzivu na obou frontách v Itálii, ale místo vítězství získává porážku. Ztráty rakouské jsou ohromné. Měsíc červen končí pro armády německé a rakouské smutně.

Emil Dostál.

Naše vystoupení v Rusku

K 20. výročí.

I.

Po bitvě u Bachmače pokračovalo čsl. vojsko na Rusi podle příkazů prof. Masaryka na cestě do Vladivostoku, jsouc zdržováno ve svém úmyslu na větších stanicích městskými silami sověty, neboť mezi nimi nebylo žádného kontaktu, každý takový sověť dělal co za dobré uznal. K zvětšení napětí mezi čsl. vojskem a sověty přispívali čeští komunisté. Příliš starali se o nás, agitující před našimi vlaky pro vstup do rudé armády. Ukazovali nám balíčky kerenek (dvacetiruble a čtyřicetiruble) a plně kotýlky jídla a slibovali nám všechno možné, přestoupíme-li k bolševikům, do rudé, internacionální armády, která vsuktu byla mezinárodní, hostíc v sobě všechny národnosti, rekrutující se z velké části ze zajatců. Ale marně se namáhali. Československý dobrovolcům byl věrným obrazem své, nepřáteli ponížené vlasti a ta dějí trpěl hlad a nouzi, než aby zavřel národní příslušnost a chtění po svobodě národa.

Neoblomnost dobrovolců zůstati ve vojsku i přes horečnou a při tom demagogickou agitaci českých komunistů dokazuje nejlépe, že čsl. dobrovolcům nepřihlásil se do vojska z bídy a hladu, jak mnohdy se tvrdí, nýbrž jeho vstup do čsl. vojska rozhodlo pevně přesvědčení o našem spravedlivém požadavku národní a státní svobody.

V této těžké, anarchii prosáklé a heslovité době byla velká odpovědnost na každém čsl. dobrovolci: zradil-li národ vystoupením ze svazku dobrovolného vojenského útvaru čsl. a přešel-li do svazku lákávkových a libivých hesel, jež člověka ukolébají ve sladkém snu o nové společnosti lidské, v kteréž nikdo nebude pánem, ale všichni navzájem sobě rovni, až na židovské, maďarské a německé

komisary, kde nebude nikdo poslouchat, ale všichni poručeti.

V čsl. dobrovolci zvěděla věrnost národu za každých okolností i sebe tvrdších. Zvítězila v něm silná vůle zachovat celistvost dobrovolného, národního vojenského útvaru za každou obět, neboť v ní zradčila se životní síla pro vybojování svobody národu.

V nepřiznivé době svého ponížení neutekl čsl. dobrovolcům od svého praporu a nezradil za kus šatu, jídla a žoldu svůj národ, pro nějž žil a za jehož svobodu bojoval a jenž mu v boji dával sílu a vítězství.

Zbloudili se vracejí?

Po provedení anšlusu byly naše aktivistické strany německé tak polekány, že složili zbraně a hlásily se pod prapor Henleinův. Nejdříve tak učinili němečtí agrárníci, ale ne Spina, ministr, po nich němečtí křesťanští sociálové, ale ne jejich dělnická složka, která je dosti silná. Jediní němečtí sociální demokraté nepovolili. Nyní, jak se zdá, nastává vystřízlivění, jak lze soudit ze zprávy, že němečtí agrárníci obnovují samostatnou organizační činnost dřívější strany, a i jejich list bude vycházet, zatím ovšem jako týdeník. Jak si bude vést strana křesťansko-sociální? Kněžské křídlo, které má ve vedení, vlastně mělo, hlavní slovo, je parádně zglajchšaltováno, ale laici a dělnictvo nikoliv, poněvadž vidí, kam vede v praxi nacism a tolik milují církev, že by těžce nesli, aby u nás musila snažeti to ponížení jako v nacistickém Německu. Na tomto názoru nezmění nic, že i bohoslovci pražského semináře německé národnosti se přihlásili k Henleinovi. Lze očekávat, že i dojde k obnově německé křesťansko-sociální strany, což by německým katolikům jen prospělo.

Německo a Vatikán

Oficiální list Sváté Stolice „L'Osservatore Romano“ neuveřejnil odpo a návštěvu Hitlerovů v Římě. J. Sv. Pius XI. rozkázal, aby po čas návštěvy byly zavřeny všechny vatikánské sbírky. V jednom svém proslulu v Castel Gandolfo velekněz odsoudil, že v Římě na několik dnů vládně lo-mný kříž. Tyto tři věci znamenají nesporně, že napětí mezi Svátou Stolicí a III. Říší je tak silné, že od roku 1934 tak napjatým nebylo. Očekávalo se po anšlusu zmírnění, ale nacisté si počínají takovým způsobem, že nynější protest Sváté Stolice je na místě. Nacistický tisk vede proti kněžím zosílenou kampaň, jsou rozpouštěny další katolické, i čisté náboženské a charitativní spolky a zavírán další konfesijní školy. Hitler „poslouchající Goebbelse a jiných rádců steiného ražení, chce Církev zdo-lat. Zapomíná však, že v žádném kulturním boji Církev ještě neprohrála. Anglický list „Times“ upozornil na jeden moment, který je nutno zdůraznit při nosnosti ovy Řím-Berlin: Na italský lid, který lne upřímně ke Sváté Stolicí, bude působit jednání Pia XI. ve sméru, který přátelství mezi dvěma státy neutuží.

Jak budou volit
židé?

Tuto otázku čteme často a opravdu můžeme být zvědaví, jaká bude na ni odpověď. Židů je u nás asi 400 tisíc a nemohou si stěžovat, že by se měli v republice zle. To je patrné i z toho, že židovští emigranti nepomínají její naši zemi. Ale je faktem, že naši Židé smýšlejí velkou většinou německy a Henlein je si jimi naprosto jist. A je si jist i jejich hlasy při volbách. Někohe je totiž třeba ustavičně přáskat, aby zůstal věrným a to platí i o Židech a hlavně o nich tolerance na ně neplatí, v té vidí slabost. U nás si může nahromadit žid těžké miliony a pak může s nimi utéci do Londýna, všechno jde. Taková přílišná ochrana není na místě. Kdyby došlo k nejhoršimu, republiku bude hlavně bránit a nehrdněji drobný lid, který právě poznal „dobro“ židovských zaměstnavatelů. Na to se má hledět, nemá platit přísnost jen na chudý lid, ale též na ty bohaté, mezi nimiž největší procento tvoří Židé, kteří s našim národem necítí.

Ze zájezdu do St. Boleslavi

Památou klenbu drží čtyřicet sloupů,
pod kterou vcházi bratři v posvátném tichu,
zde všichni od různých těles a pluků,
ze sibiřských plání, úalských har a
francouzských luhů.

Přísti jsme svorní spíati, z vůle bratrské
prosit knizeze naši země české,
zde tísle let staré pozůstatky nám tak drahé,
nejdražší sargofaj naši vlasti malé.

Zde odpočívá ten, k němuž nás věčnosti váže,
tak naše víra a rest nám káže,
Dáno mrtvé je srdce, již kdysi pro nás bítlo,
za to však živa víra, kterou nám zachovalo.

Ty v našich duších žiješ a budeš žiti věčně,
dnes chorál píjí Ti bratři ve spolek věčné.
O Svate Václave, Ty pane náš zmé,
budž nám vůdčí hvězdou pro celé naše plémě!

A. Hodač.

Valná hromada záložny Hermes — národní manifestace hospodářských katol. pracovníků

Jedna z nejpřednějších katolických záložny budovaná katolickými pracovníky ve svých sběrnách, konala za četné účasti delegátů sběren, kteří zastupovali 626 hlasů se 1300 podílů, v úterý dne 10. května t. r. v zasedací síni pražské Obchodní a živnostenské komory dvanáctou řádnou valnou hromadu — přehlídku svého hospodaření za rok 1937. Tato velmi zdařilá a jedna z nejlepších, nepřátelštějších a nejnadšenějších valných hromad. Byla zahájena již ráno v 8 hod. v kostele sv. Josefa, kde předseda ústavu Vldp. děkan Buřil sloužil

mši sv. za zemřelé členy

již se zúčastnili funkcionáři, úřednictvo a někteří delegáti sběren. Samo jednání bylo zahájeno v 9 hod. předsedou Vldp. děkanem Buřilem konstatačním, že valná hromada byla řádná dle stanov svolána. Záložna ke dni valné hromady soustředila 2.250 členů s 7.894 podílů v úhnmém obnosu Kč 394.700.—.

Po obvyklých formalitách vzpomenu předsedající zemřelých členů, jejichž památka uctěna povstáním.

K projevu přihlásil se předseda zemského svazu ústřední jednoty čsl. legionářů v Čechách, známý katolický pracovník hr. Ph. a JUDr. D. F. Polanský, který ve svém projevu zdůraznil, že funkcionáři i úřednictvo záložny měli vždy pochopení a porozumění pro legionářskou ideologii a že si pokládá za povinnost, aby jako předseda organizace projevil vděčnost, kterou si ústav plně od celého katolického tábora zaslouží. Záložna svou prací mezi hranicemi na podporu katol. institucí zaslouží si veřejného ocenění a uznání.

Úspěchy, zdar vši práce a Boží požehnání budou jistě provázeti záložnu do další budoucnosti. Srdečný a přátelský projev byl všemi účastníky vděčně kvitován srdečným potleskem.

Tak písně vypracovanou, podrobnou a přehlednou zprávu o činnosti ústavu jako podal na této valné hromadě Vldp. děkan Buřil jako předseda ústavu, jsme ještě neslyšeli. Tato zpráva svědčí o tom, s jakou pečlivou starostí, obezřetností, houževnatostí a širokým hospodářským rozhledem stará se předseda vdp. děkan Buřil o ústavu jemu k vedení svěřený. Z obšírné zprávy vyjímáme: Minulý rok znamenalo pro záložnu zlepšenou tendenci a to jak vkladové, tak i v zápujčcích. Záložna ve snaze podporovatí pilní státního národohospodářství, buduje v katolických spolkách, zvláště v Orlu střadatelské kroužky a dětem vydává vkladní knížky se základním darem Kč 5.—. Tyto dětské úspory dostoupily již výše Kč 1.302.336.—. Vklady celkové vzrostly o Kč 396.605.—. Je to úspěch práce pokladníků ve sběrnách. Zápujček v minulém roce bylo, po-

sklytnuto celkem Kč 7.789.095.— a splaceno Kč 7.477.805.—. Na běžných účtech bylo přijato Kč 9.174.074.— a vyplaceno Kč 9.271.805.—. Likvidita ústavu pohybuje se stále asi kolem 10% vkladů a činila ke konci roku Kč 2.400.000.—, nyní pak 4.000.000 Kč. Přebytky jsou uloženy v několika bankách.

Obrat záložny činil Kč 84 miliony a čistý zisk po přidělu odměn sběrnám v obnosu Kč 130.000.— činí 31.276.—. Agendu záložny obstarává k úplné spokojenosti, úřednictvo v čele s prokuristou Sedou. Práce jejich jest odborná a dobrá. Loni bylo provedeno jmenování pana Kříkavy přednostou organizačního oddělení a p. Meškana účetním.

Představenstvo konalo v uplynulém roce 25 řádných schůzí a 1 schůzi společnou s dozorčí radou. Sběren jest celkem 109, z nich asi 10 nejví valné činnosti.

V nejbližší době bude prováděti reorganisační sběren, aby tyto měly větší pravomoc, a rozšířené pole působnosti tak, jak toho zájem ústavu a katolické věci vyžaduje.

Poměr ke katolickému táboru a to jak k politickému, tak i k ostatním jest dobrý a přátelský. Záložna vzala si za úkol podporovatí všechny snahy lidové strany, a tomuto úkolu zůstane vždy věrna.

Po zásluze odsoudil p. předseda nekalou soutěž, kterou některé katolické ústavy provádějí, pravil: Domnívám se, že účelem všech katolických peněžních ústavů je: Přivést do svých řad všechny našince, zvláště ty, kteří z neuvědomělosti mají uloženy úspory v peněžních ústavech našich politických a náboženských nepřátel a tak přispívají na ničení své vlastní a svých přátel stejně smýšlejících a to jak v ohledu politickém, tak zvláště v ohledu kulturním. Tyto neuvědomělé získání má býti ve všech peněžních ústavech katolických nejpřednější snahou, má býti nepsaným zákonem všech, mají se navzájem ve své činnosti podporovatí.

Je proto smutným zjevem, když katolický ústav neštítí se přemlouvati naše vkladatele, aby převáděli vklady své do jejich podniků, ba neštítí se k sobě zvátí naše pokladníky a je přemlouvati. Kdyby toto činili svým a našim nepřátelům, jak by mohli počítati s naší pomocí, ale poskytovali ústav stejného významu — ústav bratrský, je hodné veřejného odsouzení. Pro všechny jest tu tolik práce mezi našim lidem, abychom jej uvědomili zvláště v ohledu hospodářském, že nemusíme škoditi jeden druhému. Tento pasus byl souhlasně všemi kvitován.

Z přečtené zprávy revisního ústředí o revisi konané v záložně minulého roku jest uznale konstataována práce

funkcionářů a úřednictva. Účetní práce jsou velmi pečlivě prováděny svědomitým úřednictvem. Služba pokladní obstarávána bezvadně. Ústav jest spravován obezřetně a odpovídá všem zákonným podmínkám a ustanovením.

Zprávu dozorčí rady podal vldp. děkan Jordán Dostál z Třeboně. Dozorčí rada konala 6 schůzí a 1 společně s představenstvem a 2 revise. Dozorčí rada kontrolovala podrobně hospodaření představenstva a práci úřednictva a jsou si vědoma toho, že vše jest konáno správně navrhuje, aby všechny zprávy byly vzaty na vědomí a čistý zisk rozdělen následovně:

Na 4% zručením, členských podílů Kč 10.000.— a rezervním fondům Kč 20.000.— (které po přidělu dosáhnou výše Kč 631.489.—). Zbytek pak Kč 1.276.69 převést na nový účet.

Zprávu revisorů podal pan pokladník Mach. Potvrdil zprávu dozorčí rady o dobrém stavu ústavu a knih, dále o písně vypracované a doložené uzavěrce a navrhl jmenem revisorského sboru udělení absolutoria jak funkcionářům tak i úřednictvu.

K předneseným zprávám učinili poznámky p. olic. Žák z Kralup a vldp. p. děkan Dostál z Třeboně. Po té byly zprávy tak jak byly předneseny, jednomyslně valnou hromadou schváleny a vzaty na vědomí. Nebylo tu ani jediného rušivého tónu a valná hromada jak jedna rodina jen potvrdila důležitost a velký význam tohoto ústavu.

Při doplňovacích volbách zvolen do představenstva opětně agilní činovník záložny vldp. farář Aug. Sumbera z Taobů, za náhradníka představenstva nově zvolen p. oficiál Žák z Kralup. Do dozorčí rady nově zvoleni: pp. PhDr. a JUDr. D. F. Polanský, zemský předseda katol. legionářů, starosta čsl. Orla v Bráníku a čelný pracovník v lidovém hnutí Velké Prahy a dále pokladník sběrný v Bakově, vrchní oficiál Oldřich Winkler, čilý pracovník v Orlu.

Za revisory opětně zvoleni: vldp. Jos. Plojhar, z Českých Budějovic, p. pokladník Mach z Třebochovic a p. pokladník Levý z Roudnice n. L.

Ve volných návrzích přihlásil se ke slovu vldp. děkan Hlaváč ze Semil a jako jeden z prvních budovatelů záložny rázovitým způsobem promluvil o významu a zásluhách záložny Hermes, která zaslouhuje velkého obdivu a uznání. Bez peněz nelze nic podniknouti a i katolíci jsou bez nich bezmocni. I na poli hospodářském musíme míti takovou posici, jaká nám patří a stěžuje si na své spolubratry kněze, z nichž mnozí ještě nepochopili dobu a nechávají své peníze v ústavech, které až na nějakou stokrunku tu neb onde na kostel věnovanou, nedají

na podporu katolicismu nic. — Záložna Hermes je podnikem námi založeným, námi budovaným a spravovaným a jest proto naše. Jest lidovců, Orli a všichni musíme spolupracovatí k jejímu posílení. Jeho řeč byla přijata s nadšeným souhlasem. Náměty k další činnosti podali: pp. Mareš, Žák, Kříkava. Zlatým hřebem valné hromady byl vlastenecký, nadšený a přímo účastníky fascinující projev huaničářského pracovníka děkana, vldp. V. Mlejnků z Těpic. Jeho ohnivé slova změnila klidnou valnou hromadu v manifestační shromáždění pro jednotu a sílu Cechu a zvláště katolíku. V těchto těžkých dobách o katolických hranicích do nedávna nevěděli nikdo, jedině záložna Hermes budovala v pohraničí své sběry, sídatelské kroužky a sousíedovala tyto přední stráže huanic kol sebe a snažila se jim umocnití jejich těžké hospodářský život. Jestliže pomáhala zapužčkami budovatí stavební družstevnictví a umožňovala hospodářské osamostatňování jedinců, pomáhala tak stavěti hráz proti německému nebezpečí — Henleinovi. Desetkrát ve bychom toho nejméně počínevali, a pak by poňaniční u-zemi, kde Češi byli by vlastnky nemovitostí, bylo naše a nikdo by si naň nesměl dělati nebo činiti útoky. Svuj majetek jako svoji řeč a víru budeme si hájiti do posledního dechu a za naši krásnou vlast i životy položíme. Děkuje záložně Hermes, děkujem katolickým legionářům a jednotě přátel za jejich práci a způsobem jten jemu od Pana Boha daným doporučuje časopis Svatováclavskou Stráž, která pro hranicáře za krátkou dobu velmi mnoho vykonala. Se Svatováclavskou Stráží, s modlitbou k Sv. Václavu na rtech pracujeme k lepšímu bytí českého a katolického lidu. Dlouho trvající potlesk a souhlasné projevy byly vldp. děkanovi odměnou. Každý jistě ve svém srdci sliboval, ba přísahal, že se vynasnaží ve všech sil pracovatí podle přání a návrhů tohoto obětavého kněze.

Nakonec poděkoval předseda, vldp. děkan Buřil všem za jejich práci, oběti a nadšení a za slavnostní nálady tuto zdařilou a krásnou valnou hromadu ukončil pozdravem „Zdař Bůh“. V ustavujících schůzích funkcionářských sborů zvolen byl předsedou záložny opětně vldp. děkan Buřil, místopředsedou dp. děkan Mlejnek, předsedou dozorčí rady vldp. P. Jordán M. Dostál, děkan z Třeboně a místopředsedou známý katolický pracovník p. Bureš z Chocně a zapisovatelem p. Fejfar z Lomnice n. Pop.

Hlavní název: **Svatováclavská stráž**

Názvy článků: **Zbloudilí se vracejí ?, Roudnicko-Libochovicko, Teplice-Šanov, Valná hromada záložny Hermes národní manifestace hospodářských katol. pracovníků**

Stránky: [1], [2], [3], [4]